

AFŞİN, BÜYÜKTATLAR KASABASINDA ASBESTE BAĞLI AKCİĞER HASTALIKLARI TARAMASI

Dr. Hasan Çetin Ekerbiçer¹,
Dr. Nurhan Köksal²,
Dr. Mustafa Çelik³,
Dr. Canan Eren Dağlı²,
Dr. Mahmut Arık⁴

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı

² Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları

³ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği

⁴ Kahramanmaraş İl Sağlık Müdürlüğü

Ülkemizde çevresel asbest maruziyeti oldukça yaygın karşılaşılan bir sağlık sorunudur. Asbest maruziyeti ile akciğer ve plevrada benign ve malign hastalıklar gelişebilmektedir. Özellikle Kapadokya, Eskişehir ve Diyarbakır çevresinde asbest maruziyeti ile plevra ve akciğer kanseri sıklığının arttığı gösterilmiştir

Amaç: Şüpheli kanser ölümlerinin gözlemlendiği Büyüktatlar kasabasında çevresel asbest maruziyeti ve bu maruziyete bağlı mezotelyoma hastalığının varlığını mikrofilm taraması ve toprak analizleriyle saptamak.

Materyal Metod: 2005 yılı Ağustos ayında Afşin ilçesine bağlı Büyüktatlar kasabasında asbeste bağlı patolojilerin bir tarama çalışması yapıldı. Bu tarama çalışmasına katılanlara akciğer yakınmaları ve aile öykülerinin sorgulandığı bir anket uygulandı ve akciğer mikro filmleri çekildi. Büyüktatlar kasabasında yaşayan 35 yaş üstü tüm kadın ve erkekler tarama amacıyla sağlık ocağına davet edildi. Sağlık Ocağı'nda kaydı bulunan 1312 kişiden 535'ine ulaşıldı (% 40.8). Mikrofilmler 3 göğüs hastalıkları uzmanı tarafından değerlendirildi. Ayrıca kasabanın 7 farklı bölgesinden toprak örnekleri alındı. Örnekler Ankara'da MTA laboratuvarında mineralojik-petrografik yöntemle analiz edildi.

Bulgular: Mikrofilm değerlendirmeleri sonucunda 535 hastanın 67'sinde (%12.5) bilateral plevral plak, bilateral plevral kalsifikasyon ve bilateral intersitisyel patern saptandı. Bu hastalardan 34'ü (% 50.7) tomografi çekilmesi amacıyla bölgedeki hastanelere yönlendirildi. Asbest dışı olabilecek akciğer grafisi değişiklikleri toplam 69 kişide bulunmuştur. Akciğer filmlerinde görülen ve patolojik olarak değerlendirilen değişiklikler Tablo 1'de verilmiştir.

Kasabanın 7 farklı bölgesinden alınan toprak numunelerinin 4'ünde asbeste rastlanmıştır (zeolit ve serpantin).

Tablo 1: Asbest dışı olabilecek akciğer grafisi değişikliklerinin dağılımı.

Saptanan Patoloji	sayı	%
Amfizem	42	60.8
KTİ artışı	9	13.0
Geniş mediasten	8	11.5
Ret. dansite artışı	1	1.4
Havalanma artışı	4	5.7
Saę apekte TBC sekeli (fibrozis)	3	4.3
Skolyoz	2	3.8
Toplam	69	100,0

Sonuç: Tomografilerin sonucunda hastalarda asbeste özgü patolojilerin saptanması durumunda, kasaba halkının şüpheli toprak alanlarıyla temasının önlenmesi gerekecektir.